

Natuur

Fotografieclub

OBJECTIEF.

Jaargang 8, nummer 2

september 2002

OBJECTIEF

Nieuws

- Voorzitter** : Theo Koeten. tel. 072-5717263
v/d Weydenlaan 6. 06 53260759
1701 XK Heerhugowaard
- Secretariaat** : Edwin Rem tel. 072-5740026
Schoorlaan 30
1705 EG Heerhugowaard
- Penningmeester** : Marc de Boer tel. 072-5741264
Natuurfotografieclub Objectief
RABO bank Heerhugowaard nr. 34.66.59.930.
Giro v/d bank 242037.
- Expositie's** : Johan Reus tel. 072-5336382
- Technische commissie** : Henk Erich. tel. 0299-240584.
Edwin Rem. tel. 072-5740026.
Jan Smit. tel. 0224-541290.
- Redactie OBJECTIEF** : Rob Struyk & tel. 072-5150482
Nancy de Moed-Koster of 072-5641966
e-mail r.struyk@zonnet.nl
- Bijeenkomstruimte** : Deimoshal. tel. 072-5719139

Inhoudsopgave

Van onze voorzitter	1
Verslag 12 maart 2002	3
Verslag 16 april 2002	4
Vernieuwing natuurfotografie	5
Lesbos, vogelrijk eiland in Egeïsche Zee	7
Verslag 14 mei 2002	13
Verslag 11 juni 2002	14
Jaap Taapken Vogelparade 2001	14
Agenda 2002	15

Van onze voorzitter

Beste leden.

Heerhugowaard, Augustus 2002.

De vakantie is weer achter de rug en een nieuwe serie bijeenkomsten staan weer voor de deur. In fotoland is er een behoorlijke verandering gaande en elke dag zijn er wel nieuw meldingen van het front. Digitaal gaat definitief doorbreken, er is geen ontkomen meer aan! Toch blijf ik nog even analoog. Ik vind het kijken naar 2x2 m beelden nog steeds een heel mooie ervaring en zal deze ook voorlopig blijven koesteren. Dat formaat is slechts haalbaar met een heel dure beamer en volgens mij valt dat buiten de amateur sfeer. Maar de ontwikkelingen zijn in volle gang.

Ik weet niet hoe het jullie vergaan is tijdens de vakantie, naar ik hoop goed, maar er is wel wat aan de hand rondom ons. Hagel op het strand bij Barcelona i.p.v. zonaanbidders, Praag ondergelopen, Berlijn een orkaan en het Gardameer hagelstenen i.p.v. zonnestralen. En dat was nog niet eens alles!

Ook ben ik al geïnformeerd door diverse leden dat ze schitterende platen hebben gemaakt daar waar men naar toe is geweest. Uiteraard zijn we reuze benieuwd.

17 September hebben we een avond gepland waarin leden een eigen serie kunnen laten zien. Wellicht dat er nog meer mooie series of reisverhalen onder onze leden zitten. Laat even weten zodat we een leuke avond kunnen plannen.

Voor het eerst dit jaar hebben we geen ruchtbaarheid gegeven aan de opening na de zomervakantie. We zitten op 28 leden en dat komt redelijk in de buurt van de maximale 30, zoals we afgesproken hebben in het verleden.

Nu weet ik van een aantal niet precies wat men doet, dus dat wachten we eerst even af plus dat we eerdaags in selecte groep een gesprek hebben hoe we verder moeten met Objectief. Zoals ik begin dit jaar aangegeven heb stop ik er mee en hoe en wie de kar dan gaat trekken is nu nog niet duidelijk.

Met de al aangehaalde veranderingen binnen fotoland (digitaal) en onze samenstelling van ledenopbouw (nivo verschillen) plus de divers interesses onder de ledengroep zullen we een programmering modes dienen te vinden welke iedereen aanspreekt.

Dat is lang geen eenvoudige klus, maar ik ga ervan uit dat binnen onze groep voldoende draagvlak zit om iets moois neer te zetten.

Edwin was net klaar met zijn verbouwing of daar diende een nieuwe wereldburger zich aan. Een wolk van een dochter Anouk. Edwin Ingeborg en Sascha van harte gefeliciteerd.

Jan Smit heeft zich weer geweldig goed op http://www.naturephotographers.net/cgi-bin/bbs/ultimatebb.cgi?ubb=get_topic&f=6&t=006892 gemanifesteerd en de wereldwijde, lovende opmerkingen over de Kluut met jong liegen er niet om. Ik denk dat Jan hard op weg is een klein beetje beroemd te worden. Daarbij komt ook nog eens een leuk verslag in Camera Magazine eerdaags, dus volgens mij gaat dat wel goed daar.

Onze nieuwe natuurfotograaf of vogelaar Niels, scharrelt heel Noord-Holland af heb ik inmiddels begrepen en niet zonder succes, vreemde eenden, of ganzen in de bijt, een purperreiger bij de Putten en een Ralreiger in de Schermer. Toch leuk dat natuurfotografie en vogelen elkaar weer weten de te vinden binnen onze groep. Noorwegen is weer een druk bezocht oord geweest door onze clubleden. Voor zover ik weet zit Niels er nu, ondergetekende gaat er over 2 weken heen, Jan en Dirk hebben er aardig wat weken vertoeft en de verwachting is dat daar toch wel het nodige mooie materiaal uit voort kan komen. Met name naar Dirk zijn doen en laten ben ik zeer benieuwd, voor het eerst ging hij zijn films geforceerd belichten en kocht vlak voor vertrek nog even een nieuwe 500 telezoom. Zeer gewaagt al zeg ik het zelf, maar wel gedurfd en ik heb inmiddels vernomen dat hij wel tevreden was met het resultaat. Volgens mij zou ik doodsangsten uitstaan.

Tijdens mijn vakantie is m'n harde schijf gecrasht en ben ik het één en ander kwijt van Objectief, waaronder de up to date e-mail adressen.

Hoe zijn de resultaten van ons Wieden weekend? Ik heb het ondanks de spannende weersituatie, wel naar huis, niet naar huis erg naar m'n zin gehad en mag ook op enkele leuke platen terugkijken. Al met al een zeer geslaagd weekend, dank zei Wiebe, die wist ons op onze stek te houden. Rob moet nog maar eens achter z'n oren krabben, want dit is nu het tweede jaar in successie dat hij het voorbij laat gaan terwijl dat niet moest! En vooral die worstjes Rob, die waren lekker !!!

Tot slot , het NVN heeft het verzekeringscontract met Nationale Nederlanden ondertekend. Een mooi resultaat na zowat een jaar touwtrekken. Meer info, zoals polisvoorwaarden en aanmeldingsformulier op de NVN website. Binnenkort ook bij de secretariaten van de verenigingen op te vragen. Ook heeft de commissie van 3, de dialezing voor het GTD festival zowat rond. Het was moeilijk om van elke vereniging materiaal te krijgen, 7 of 8 verenigingen hebben zich van hun beste kant laten zien waaronder een deel van de Objectief leden.

Misschien dat we iets af kunnen spreken om met een paar man/vrouw het GDT festival te bezoeken? Ikzelf ben helaas verhinderd, want ik kom zaterdag 4 oktober net terug uit Noorwegen. Anders had ik zeker gegaan.

theo

Verslag 12 maart

Na de terugkoppeling over de expositie en diapresentaties bij Tribute to Colour werd de avond gestart met fotoprints van Lucia. Haar voorkeur voor het digitale medium is overduidelijk. Er ontstond dan ook een aardige discussie over de mogelijkheden van de digitale camera's ten opzichte van de analoge. Maar ook haar fotoprints gaven aanleiding tot discussie. Ook haar motto ik fotografeer het zoals het is riep reacties op. Want je kunt de opname zowel beoordelen naar de fotografische mogelijkheden op het moment van de opname als op de mogelijkheden de opname te verbeteren zonder de omstandigheden als vast gegeven te beschouwen (zoeken naar het theoretisch mooiste beeld). Zij liet in ieder geval mooie platen zien waarbij met name de opname van de aanvliegende woestijnbuizerd in de smaak viel. Ook bijzonder was de Fazant die de bomen had opgezocht. Vervolgens liet Danny een serie 'verplicht' werk zien. Hij had zich laten inspireren door Frans Lanting (Oog in oog) en was op zoek gegaan in Artis naar dierportretten. De Ara en Steenarend waren daarbij goed geslaagd. In het tweede deel zagen we beelden uit Indonesië. Buiten de mooie sfeerbeelden met rode luchten viel met name de opname van rijstvelden met palmen ervoor op. Jan had zijn onderwerpen vooral in de nabije omgeving gezocht en liet zijn voorkeur voor mistopnamen blijken. Vooral de plaat van de twee molens werd goed gewaardeerd, de discussie maar even daargelaten of het nu wel natuurfotografie is. Ook fraai waren het bomenpaadje en de parachute met ondergaande zon. Ook Dick demonstreerde zijn voorkeur voor (verzadigde) kleurcombinaties bij meestal wat sombere weersomstandigheden. De boom die wij eerder in horizontaal formaat zagen bleek nog mooier te zijn in verticaal formaat. Maar vooral de opname van mos op een boomstronk kwam er door herhaling van vorm mooi uit. Marc zocht het met de mosopnamen meer in het lijnenspel, maar had daarbij wel erg hard licht. Veel leuker was de opname van de Blauwe Reiger die zich uitstrekt, waarbij gek genoeg alleen de kop scherp was. Jan S. toonde allereerst een opname (althans soortgelijk) die het had geschopt tot de voorpagina van het Gelders Landschap! Proficiat Jan. Maar ook de Bontbekplevier en de Wilde Zwaan waren het aanzien meer dan waard. Zeker de momenten dat de zwaan zijn vleugels uitsloeg deden Marc verzuchten over zijn eigen opnamen van de Wilde Zwanen. Wat meer discussie ontstond bij de serie van vliegende spreeuwen bij avondlicht. Ook Jan zelf had wat moeite met het resultaat. Otte had m.i. een beter moment getroffen waarbij een deel van de spreeuwen wel scherp was. Verder bracht Otte ook opnamen van de Roerdomp mee die ook Jan liet zien. Daarbij viel op dat de opnamen van Otte iets fletser waren (Sensia t.o.v. Provia in combinatie met professioneel ontwikkelen?).

Verslag 16 april:

Eerst werden afspraken gemaakt voor de aanstaande excursie naar de Oostvaardersplassen. Vervolgens meldde Niels ons terug wat er bij het NVN aan de orde was gekomen. Zo is er meer en meer internationale samenwerking, wordt er gewerkt aan een collectieve verzekering, gaat de contributie per lid naar € 2,50, wordt er een serie van het NVN samengesteld voor het Duitse festival te Lunen (Nieuwe natuur) en staat de nationale natuurfotowedstrijd dankzij het afhaken van de sponsor op losse schroeven. Vervolgens opende Nancy de avond met leuke opnamen van Beieren, een fraaie wolkenlucht en Berkenbast. Theo Klanker kwam vervolgens met een uitgebreide serie waarin vooral de opnamen van de boomstronk en de bomen vanuit kikvorsperspectief eruit sprongen. Af en toe kregen we wel het idee dat de dia's wat kontrastarm waren hetgeen mogelijk te maken heeft met de ontwikkeling bij HaBe. Met Roland reisden we mee naar Costa Rica. Mooie platen van Pijlgifkikkers, Leguanen, Jesus Christlizard en Kolibrie kwamen langs. Erg mooi was de opname van het kratermeer, een plek waar velen van ons meerdere rolletjes zouden hebben volgeschoten. Ook erg leuk was de serie die Roland gemaakt had van de Parasolmieren. Niet dat het allemaal fotografische hoogstandjes waren, maar de hele serie met het commentaar van Roland gaf een boeiend beeld van het leven van de mieren.

Wiebe had een serie mee van Slovenië. Zo had hij geëxperimenteerd met sluitertijden bij een waterval (men vond de korte tijden de mooiste) en zagen we bergschappen met een groot verschil in contrast. Maar uiteraard ontbrak het macrowerk niet. De bloem van onder gefotografeerd was erg leuk en ook de Wollige Klis kreeg veel bijval. Bij de Platbuiklibel bleek weer eens hoe moeilijk het is een uitzonderlijke opname te maken van libellen. Theo mocht de avond sluiten en begon daarbij met een van zijn stokpaardjes: windmolens. Erg mooi waren de opnamen van structuren bij zandduinen met fraaie lichtval. Ook had Theo zich gestort op vlucht opnamen (meetreeffecten), maar gaf hij zelf ook al aan daar nog veel mee te willen oefenen. De Scholeksters waren al zeer geslaagd, dus dat belooft wat voor de toekomst. Uiteindelijk besloot hij in stijl met een fraaie zonsondergang bij Egmond

Vernieuwing in de natuurfotografie

Het toekennen van prijzen in diverse grote natuurfotografiewedstrijden (zoals Wildlife Photographer of the Year en verschillende Duitse wedstrijden) en diverse discussies op internet roepen regelmatig de vraag op wat er nog vernieuwend is in onze liefhebberij.

Eigenlijk komt daarbij de klacht naar voren dat je teveel van hetzelfde ziet en er weinig originaliteit wordt betracht. Ik wilde jullie iets van deze discussie meegeven en tegelijk kijken naar de kleine groep van NFO Heerhugowaard.

Uit de diverse discussies worden de vernieuwende trends van de afgelopen jaren wel duidelijk. Dat zijn er drie. De eerste is gebruik van groothoekobjectieven voor het fotograferen van wildlife. Daarmee wordt het hoofdonderwerp gelijk in zijn omgeving uitgebeeld. Nadeel is dat als je het hoofdonderwerp toch voldoende groot in beeld wil zetten je toch heel wat dichterbij moet kruipen dan dat je gebruik maakt van 500 of 600 mm. Nu is dat voor planten en bloemen niet zo'n probleem, maar wordt het wat lastiger als je grootwild (leeuwen, olifanten enz.) in Afrika met 20 mm wil benaderen. Natuurlijk zijn daar ook wel weer oplossingen voor zoals camera op afstandbediening en camouflage. Echter des te dichterbij het onderwerp nadert des te groter wordt het risico op verstoring van het onderwerp. En natuurlijk wordt het risico voor de fotograaf ook groter als je te maken hebt met grootwild. Het is dan ook niet zo gek dat veel natuurfotografen hiertegen bezwaar hebben en deze technieken alleen toevertrouwen aan zeer ervaren beroepsnatuurfotografen.

Een tweede trend is het creatief toepassen van flitslicht. Zelf staan mij hiervan nog de eerste voorbeelden helder voor de geest. Zo'n 15 jaar geleden organiseerde het blad Grasduinen namelijk jaarlijks een fotowedstrijd genaamd 'het avontuur van de natuur'. Ook Frans Lanting (toen nog wat minder bekend) deed daaraan mee en van hem zag ik platen waarin de techniek van inflitsen heel mooi werd gebruikt. Zo werd een vliegende vogel tegen een mooie zonsondergang subtiel ingeflitst zodat nog het een en ander van de vogel zelf te zien was in plaats van een donker silhouet. Het inflitsen was echter wel zo subtiel dat niet gelijk alle actie bevroren werd. Inmiddels is de techniek ook weer wat verder en zie je bijvoorbeeld een grote zwam die licht lijkt te geven door het gebruik van een paar hele kleine flitsers die de zwam van binnen verlichten.

De derde trend is een onscherpe weergave voor actie, ook wel blurr genoemd. Voorbeelden daarvan zijn bij iedereen wel bekend, zoals het meetrekken van de camera met een bewegend onderwerp bij een langzame sluitertijd.

Afgezien van de genoemde trends is er weinig vernieuwends te zien onder de prijswinnaars van de Wildlife Photographer of the Year competitie. Wellicht is dat ook de reden geweest voor de twee Duitse natuurfotografiewedstrijden (Glanzlichter en GDT wedstrijd) om juist wat andere beelden te selecteren die je als minder standaard mag benoemen. De reactie daarop van de WP of the Year competitie is om ook een categorie experimenteel in te stellen. Wellicht zullen langzamerhand zo wat meer vernieuwende impulsen doorkomen.

Binnen de club zijn we nog vooral bezig met het najagen van de standaard die onder andere door de WP of the Year competitie is neergezet. We optimaliseren het beeld in scherpste, 'gouden snit', kleur en maken dankbaar gebruik van de sfeer die de natuur ons voorschotelt. Misschien zijn we daarin, om maar met de woorden van Flip te spreken, een beetje braaf. Toch wordt er de laatste tijd iets meer geëxperimenteerd met flitsen (de mobiele flitsstudio van Theo) en blurr en zie je af en toe een 'gewaagde' compositie. En dat mag van mij best wat meer aangemoedigd worden.

Lesbos, vogelrijk eiland in Egeïsche Zee

o.w. zijlstra

Op een steenworp afstand van de Turkse westkust ligt dit vogelrijke eiland. Geografisch ligt het erg strategisch, omdat het op de route ligt van de vogels die naar het noorden vliegen. Het ligt in het verlengde van de Bosporus en de Zee van Marmara. Op het eiland, na een vlucht over zout water, kunnen de vogels zich te goed doen aan zoet water dat, vooral in het voorjaar, overvloedig aanwezig is. De aanwezigheid van zoet water vormt misschien ook de belangrijkste verklaring voor de vogelrijkdom is dit jaargetijde. Het eiland heeft de vorm van een hoefijzer met twee grote inhammen. De hoofdstad is Mitilini met een kleine 50.000 inwoners, bijna de helft van het totaal aantal inwoners. Vroeger waren de Turken hier heer en meester, maar sinds 1912 is het toebedeeld aan Griekenland. Met duidelijk militaire aanwezigheid en grootscheepse oefeningen laten de Grieken duidelijk weten wie de eigenaar is. In mei is een prima maand om te gaan, omdat er nog veel doortrek is en ook bijna alle zomergasten gearriveerd zijn. In zijn nieuwste druk van het onmisbare boek "Birding on the Greek Island of Lesbos" by Richard Brooks, maakt hij gewag van 328 waargenomen soorten. Wij hebben tijdens ons verblijf gedurende veertien dagen er 167 gezien, waarvan we er vele goed op de gevoelige plaat wisten te krijgen. Zo konden we twee hobby's combineren: vogels kijken en fotografie met bovendien prachtig mooi weer!

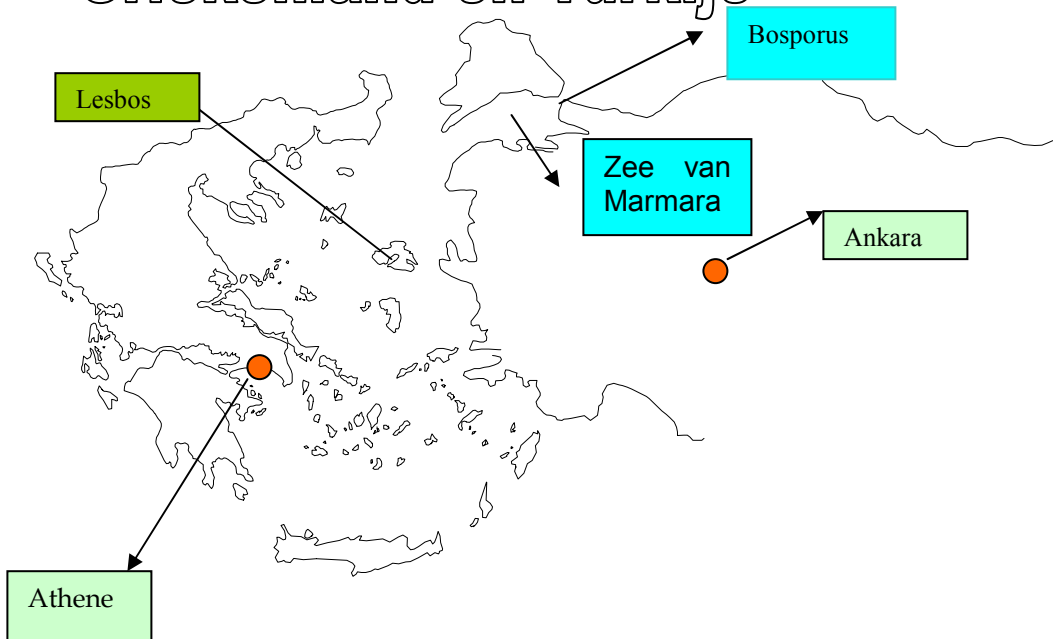
Inleiding

Het was ons tweede bezoek aan dit eiland, nadat we het ook in mei 1999 bezocht hadden, maar toen konden we maar een week op dit mooie eiland vertoeven. Destijds waren we met zijn vieren, nu ging ik alleen met mijn zwager. Het voordeel van een grotere groep is dat je meer ogen en oren hebt en de gezelligheid. Als je echter ook nog wilt fotograferen vanuit de auto dan heb je een probleem, omdat er altijd twee aan de

‘verkeerde kant’ zitten. Daarom besloten we om voorjaar 2002 weer te gaan en dan met name wat meer aandacht te besteden aan de vogelfotografie. We hebben daar

Griekenland en Turkije

ter plaatse via de hostess een kleine auto gehuurd, waarvan de achterzijramen ook naar beneden kunnen. In de reiskoffer was nog net plaats voor een statief, al zaten we met de bagage boven de toegestane 20 kg. Ook hadden we een lege rijstzak meegenomen. Bij de plaatselijke kruidenier hebben we die gevuld met linzeachtige zaden, zodat we een steuntje hadden voor de teelens. De meeste opnamen hebben we dan ook vanuit de auto kunnen nemen vanuit het raam. We zaten achter elkaar in de auto, elk met een grote (Nikon) teelens door het raam geschoven. De auto gebruikten we als een rijdende schuilhut en dat ging prima. We stonden op voor de zon op kwam, omstreeks

5.45 en kwamen rond een uur of acht 's avonds weer binnen. Als we in de buurt waren gingen we soms nog langs het appartement om even koffie te zetten. De dagen werden dus goed benut.

Locatie

Het eiland is hoefijzervormig met twee grote inhammen en meet 75 bij 45 km. Het is daarmee tweede in grootte wat Griekse eilanden betreft. Vluchten kunnen vanaf eind april rechtstreeks geboekt worden vanaf Schiphol. Omdat grootschalige hotelbouw (nog) niet heeft plaatsgevonden, heeft het massatoerisme het natuurlijke karakter van dit eiland nog niet aangetast. Economische pijlers van dit eiland zijn nog steeds de ruim tien miljoen olijfbomen (olie en derivaten), visserij en het toenemende (eco?) toerisme. De laatste jaren zien we ook wat meer druiven verschijnen. In het westen veel extensieve schapenhouderij.

Door de grootte van het eiland is het van belang een strategische gelegen accommodatie uit te kiezen, zodat alle leuke plekken gemakkelijk bereikbaar zijn. Een blik op de kaart maakt snel duidelijk dat we dan in Kollonis of nog beter Skala Kollonis moeten zijn. Ten oosten hiervan loopt de East River (E.R.) waar we veel soorten hebben waargenomen en ook konden fotograferen. Deze ondiepe rivier is aan de monding ca. 100 meter breed met een zandbank voor de kust en aan beide kanten berijdbaar. Dit heeft voor de vogelfotograaf het grote voordeel dat je de juiste kant kunt kiezen voor je licht. Het landschap op Lesbos varieert van kustgebieden met zandige stranden tot bergachtige gebieden die bijna niet toegankelijk zijn. De hoogste top wordt gevormd door de Olympus met zijn 968 meter. Dit is ook het gebied om uit te kijken naar orchideeën. Een Duits echtpaar had er al een twintigtal gedetermineerd, maar er schijnen 52 soorten ontdekt te kunnen worden. Het paar liet ons ook nog een vleesetende plant zien. Deze behoort tot de Aristolochia familie (soort pijpbloem). We hadden in Skala Kollonis een appartement geboekt via Hotelplan in het Aegeon hotel. Drie dagen voor vertrek kregen we te horen dat er een overboeking was in het hotel. Van het reisbureau kregen we de keus tussen Petra (ligt in het noorden) of een appartement vlak bij de E.R. Dat bleek geen slechte ruil te zijn, temeer daar we via de hostess een week lang een auto kregen toebedeeld als genoegdoening. Een nadeel van een appartement is dat je voor je eigen eten moet zorgen of uit eten gaan. Voordeel is dat je voor je maaltijden niet aan tijd gebonden bent.

De beste locaties

Ongetwijfeld is dat de omgeving van de East River. Deze bijna 3 km lange onverharde weg is gemakkelijk te bereiken door vlak voor Kallonis linksaf te slaan komend vanaf Mitilini. De rivier (afvoerkanaal) bevat redelijk veel vegetatie zoals tamarisk, riet en Spaans riet. Als je langs de rivier rijdt moet je letten op de zangposten van vogels en soms een tijdje blijven staan. Dat heb je kans dat de **grote karekiet** of **vale spotvogel** langzaam omhoog komt in een rietstengel. Het leuke is dat er elke keer weer wat anders te beleven valt. En vooral als je dan een leuke **ralreiger** ziet staat die druk bezig is met veenmollen te vangen; als je dan in staat bent om je auto er in de buurt te krijgen dan stijgt het adrenaline gehalte tot een aangenaam niveau. Ook de schuwe **purperreiger** hebben we diverse keren zien staan in het avondzonnetje en dan komen de prachtige kleuren nog beter uit. Op één punt kun je op een doorwaadbare plaats de rivier oversteken.

De zoutpannen liggen ten oosten van de E.R. en daar bevinden zich enkele honderden flamingo's. Ook de aanvoerkanalen naar de zoutpannen toe zijn erg interessant; je kunt daar altijd wel **stelkluten** en **kleine zilverreigers** verwachten. In de plasjes **bosruiter**, kleine strandloper en kempiaan. Met enig geluk komt er een **zwarte ooievaar** binnenvallen, die dan in het geheel niet schuw lijkt. Ze schijnen hier op enkele plaatsen ook te broeden in enkele afgelegen streken. Begin mei komen ook steeds meer **bijeneters** binnen. Verder hebben we hier in de buurt het Inland Lake. De naam zegt het al: een binnenmeer, omgeven door riet en struiken. We hebben hier éénmaal en onze enige ijsvogel gezien. Algemener zijn hier de wouwaap, ralreiger en vele waterschildpadden. Het Inland Lake wordt omgeven door landbouwers die natuurlijk andere prioriteiten stellen. Een bezoek aan Petra in het noorden, en Sigri in het westen is natuurlijk aan te bevelen. Ook mag een bezoek aan het hoog gelegen klooster van Ypsilou niet ontbreken. Naast de blauwe- en rode rotslijster kun je hier ook de Perzische eekhoorn bewonderen met zijn klimkunsten. Bovendien zitten hier verschillende vliegenvangers. Een verzamelplaats in de namiddag voor vogelaars is de Kallonipool, een nat gebied waar het Kalloni II pool hotel op uitkijkt. Daar zitten vooral de Engelse vogelaars. Je kunt de nieuwtjes van de dag hier horen over de diverse waarnemingen en de planning van de volgende dag hier op aanpassen. Ook de poel zelf is zeer interessant waar je helemaal om heen kunt lopen. Er zitten altijd wel stelkluten en diverse steltlopers, maar ook de zwarte ibis, wouwaap en ralreiger worden regelmatig gezien. En als dan in het avondlicht nog een groepje **witvleugelsterns** binnen valt dan weet je dat je op een mooie dag kunt terug zien.

Vanaf het balkon van ons tweekamer appartement hadden we bijna elke avond de kerkuil en de steenuil roepend rondvliegend.

Toevallige ontmoetingen

Misschien wel de meest vreemde vogel is de schrijver van het boek de Engelsman Richard Brooks (R.B.). We zijn hem diverse keren tegen gekomen en altijd zal hij proberen je een boek te verkopen. Met het boek is overigens niks mis mee en onmisbaar als je de geschikte locaties wilt vinden. Hij geeft ook dialezingen in een hotel in de buurt van Skala Kollonis. Hij maakt prachtige platen, maar het verhaal erbij is gortdroog met overigens een vleugje Engelse humor. Maar stel je even voor: een zaal vol vroeg opgestane vogelaars die de hele dag lekker in het zonnetje hebben gelopen, (herkenbaar aan de rode nek en kuiten) en na de warme hap in het hotel op een knappe stoel even tot rust komen en het licht gaat uit. Na een halfuurtje zie je diverse knikkebollende, rode hoofdjes als jaknikkers op en neer gaan. Niet erg natuurlijk want Richard Brooks gaat onverstoort verder en na afloop zal hij zijn boek aanprijzen en dan kun je het allemaal nog even nalezen. De meest bijzondere waarneming voor dit gebied was de adulte **aagier**. Daar wilde R.B. de specificaties wel even van hebben. Als je meldt dat je een scharrelaar of kleine klapster hebt gezien dan mompelt hij maar wat en is kennelijk niet onder de indruk. Verder kans op smaragdhagedis en een reuzenhazelworm de **skeltopusik** (*Ophisaurus apodus*). Een enkele keer zie je die doodgereden op de weg liggen. Eén keer kon ik er eentje pakken en dan blijkt dat ze best sterk zijn. Ze zijn ruim één meter. Met hun stompe brede tanden kunnen ze huisjesslakken kraken en opeten. Zou dus wel wat zijn in de moestuin. We hebben er enige leuke plaatjes van kunnen nemen. Driemaal hebben we een doodgereden steenmarter zien liggen. Die moet dus in redelijke aantallen op het eiland voorkomen. Als je stenen optilt en er onder kijkt heb je kans op een schorpioen (*Buthus occitanus*). Giftig en een beetje gevaarlijk voor kinderen. Ook de **Hardoen** kun je eigenlijk niet missen. Deze flink uit de kluiten gewassen hagedis ligt graag op de rotsen te zonnen om zijn stramme (koudbloedige) ledematen weer op te warmen. Bij de zuidkust kans op kuifaalscholvers en vale pijlstormvogels. Verder kun je de hier algemene Kaspische beekschildpad overal vinden in de nattere gebieden. De Europese moerasschildpad is veel zeldzamer. In het binnenland, maar ook op het strand kun je de Moorse landschildpad tegenkomen. Als laatste toonde Edwin een sfeervolle plaat van opgaande zon met vliegende ganzen en een serie van Zilvermeeuwen aan het zeebanket. Al met al weer genoeg inspirerende beelden

Meest bijzondere vogels

Bijna overal hoor je de zwartkopgors, grauwe gors, nachtegaal en langs de rivier de grote karekiet. Als je het geluid kent is ook bijna overal het geluid van bijeneters te horen. Ze proberen te broeden langs de E.R. Wat de roofvogels betreft kun je rekenen op slangenarend, buizerd en arendbuizerd. Ook de zwarte ooievaar kun je regelmatig tegenkomen; de witte ooievaar broedt in het dorp (op de kerktoren) evenals de dwergooruil (bij de school). De bruinkeelortolaan kom je al snel tegen als je een dagje de bergen in trekt. Een auto huren is dat wel van belang, omdat je dan ook naar het (wilde) westen kunt rijden van het eiland. Daar is van toerisme niet veel te merken en kom je alleen maar vogelaars tegen o.a. op zoek naar de smyrnagors. Via Eressos naar Sigri via de kustroute en je komt ze tegen. Niet een erg mooie gors, maar wel een erg zeldzame met een beperkt verspreidingsgebied. De Turkse boomklever zit bij Achladeri (plek dagrecreatie) en kan via de beschrijving van R.B. ook gemakkelijk gevonden worden. Als je het geluid kent zul je hem ook op andere locaties tegen kunnen komen. In de wat drogere streken draagt de kuifleeuwerik onafgebroken zijn weemoedige, miauwende zang voor, vanaf een zangpost voorgedragen.

Wat we zelf leuke waarnemingen vonden: die ene dag met tientallen roodpootvalken, groepen zwarte ibissen van wel 45 exemplaren, een viertal grielen, een veertiental vorkstaartplevieren en die ene Eleonara's valk op de tweede dag. Maar ook die keer dat we bij een beekje stonden om een kopje koffie te drinken. Het miezerde een klein beetje en terwijl ik de koffie inschonk kwam een porseleinhoen te voorschijn gevolgd door een klein waterhoen! Dat zijn beelden die natuurlijk op het netvlies gebrand zijn. Ik hoop dat ik een beeld heb kunnen schetsen van dit eiland. Het was de tweede keer dat we dit eiland bezochten. Ten opzichte van 1999 was het nu veel rijker aan vogels, met name de reigerachtigen deden het goed. Per jaar kan het dus wat variëren. De omstandigheden worden mede bepaald door de hoeveelheid water die in de winter valt.

Dialezing beschikbaar voor vogelwerkgroepen en andere belangstellenden.

O.W. Zijlstra, Niedorp (N.H.)

ow.zijlstra@quicknet.nl.

Verslag 14 mei:

Bij binnenkomst bleek er een workshop diaprojector herstellen gaande te zijn. Met veel inzet en liefdevol schudden hadden we toch redelijk snel de projector weer aan de praat en konden we echt van start gaan. Allereerst konden Jan Smit (helaas afwezig) en Edwin de prijzen in ontvangst nemen van het Holland Slide Festival. Beiden wonnen de prijs voor beste Nederlandse inzending in respectievelijk Rijssen en Wageningen. Voor Danny was er nog een eervolle vermelding voor zijn Brice Canyon. Maar ook Otte viel in de prijzen met een derde plaats in de jaarlijkse Jaap Taapken Vogelparade (nationale vogel-fotowedstrijd). Zo zie je maar weer hoe de clubexcurisie en onze bijdrage aan de NVN inzending tijdens het GDT festival zijn we overgegaan op het vele diawerk. Johan gaf de aftrap met nog wat opnames van Schier, een leuke serie Roerdompen (helaas gebrek aan mooi licht), een serie Wilde Zwanen (vooral de vluchtopnamen waren mooi) en Grote Zilverreigers (soms wat te donker). Edwin volgde met een serie Reigers, die met de bijzondere lichtinval goed in de smaak vielen, een paar Wilde Zwanen en een serie Grote Zilverreigers (de mistopnames kregen de meeste bijval). Herman sloot de serie verplicht werk af met opnames van fossielen en (edel-)stenen waarin vele mooie vormen besloten zitten. Hij kreeg nog nuttige tips rond het gebruik van achtergrondmateriaal (fluweel is te prefereren boven karton vanwege minder reflectie). Dirk had een film volgeschoten in eigen achtertuin en had zich op het macrowerk gestort. Vooral bij de kikkers waren leuke platen gemaakt (zwevende kikker en leuke portretten) en leverde dit leuke discussies over scherptediepte op. Verder vielen ook de Dotterbloem en bloemen van de perenboom op. Marc startte het vrije deel met helaas vaak iets te lichte opnamen van grauwe gans en Grote Zilverreiger, hoewel de momenten goed waren getroffen. Ook tipte hij ons over het op zeer betaalbare wijze opwaarderen van je films die dan ook nog eens hangend ontwikkeld worden. Otte kwam net terug vanuit Lesbos en nam gelijk een deel van zijn fotografische oogst mee. Mooie Kleine Zilverreigers, Kikker in kroos met spotlight en opvallend gekleurde (mede dankzij Kodak 100 VS) Purperreiger en Zwarte Ibis gaven een goeg beeld van de vele kansen die hij daar heeft gehad en goed heeft benut met zeer scherpe opnamen (ondanks gebruik van 800mm en meer). Nancy had zich gericht op de Grauwe Gansen in de kale duinen van het Zwanenwater en een favoriet thema (weerspiegelingen) opgepakt met twee fraaie opnamen van een strak gekaderd berkenbosje en riet in avondlicht. Uiteindelijk besloot Theo de avond met Kokmeeuw

fraai gekleurde Klaproosopnamen en een mooie slotdia van een ondergaande zon in de Wieringermeer. Al met al een gevulde avond met veel kwaliteit.

Verslag 11 juni:

De avond startte met het inventariseren van het beschikbare werk voor de NVN-serie Nieuwe Natuur. Dit thema is zeer breed te interpreteren en besloten werd alle dia's op te sturen die een beetje in de richting zaten. Gelukkig had Nancy nog een opname van een graafmachine. Theo had speciaal voor het thema nog wat rolletjes volgeschoten bij de Stad van de Zon. Daar zaten sfeervolle platen van zonsondergangen bij en gaf gelijk aan welke kwaliteit Theo met zijn nieuwe 500 mm in huis heeft gehaald.

Rob Dekker volgde met een mooie serie verplicht werk. Hij is recentelijk weer overgestapt op dia's en dat bevalt goed. Mooie opnamen van bladeren in het water, mooie strakke rietkragen in de Oostvaardersplassen en een molen met zonsondergang kwamen langs. Ook erg leuk was de afwijkende kadering van een brugleuning met rietkraag. Niels volgde met recente opnamen, gemaakt met zijn nieuwe lens. Zijn eigen commentaar was dat de vogels wel te veel in het midden stonden. Toch zaten er ook uitschieters bij, zoals de Nijlgans en vooral de Esscher-plaat van de drie Grauwe Gansen. Johan had naast opnamen van Dodaars (slecht licht) en Heermos nog een leuke serie Futen gemaakt. De lichtomstandigheden zorgde voor een discussie over het constant en goed belichten van je hoofdonderwerp. In ieder geval zaten er fraaie beelden bij van Fuut met jongen. Theo had ook nog wat vogelplaten van Kluut, Grutto en Lepelaar waarbij vooral de Grutto leuk in beeld stond in het hoge gras. Besloten werd met een borrel om de trip naar de Weerribben voor te bereiden. De eerstvolgende bijeenkomst na de zomer is 17 september.

Jaap Taapken Vogelparade 2001

In de fotowedstrijd van het tijdschrift het Vogeljaar heeft ons lid Otte Zijlstra een eervolle derde prijs in de wacht gesleept met een foto van een "Blauwborst in actie". Deze foto de harten van bijna alle juryleden gestolen

Agenda 2002

Datum	Bijeenkomst		
di. 17-09	series van eigen leden: Wiebe en Roland afhankelijk van de nog beschikbare tijd enig vrij werk	Deimoshal	19.30 uur
di. 08-10	verplicht werk : Theo Koeten, Dirk Meijer, Pauline Kat film : Nanette van Elst vrij werk, aantal afhankelijk van aanbod max 5	Deimoshal	19.30 uur
di. 13-10	Paddenstoelenexcursie naar Flevopolder	Vertrek	20.00 uur
vr. 01-11	Lezing Theo van Houts (eigen werk en technische benadering clubfoto's)	Deimoshal	19.30 uur
di. 12-11	verplicht werk : Dick Bullee, Lucia Heijseelaar film : Edwin Rem vrij werk, aantal afhankelijk van aanbod max 5	Deimoshal	19.30 uur
di. 10-12	verplicht werk : Gerard Henselmans, Niels Hink, Roland Carsten film : Pauline Kat vrij werk, aantal afhankelijk van aanbod max 5	Deimoshal	19.30 uur
vr. 20-12	Afsluitavond met Edwin van Laar		